

ایام تبلیغی و ساطمیه دین‌مخزانی‌های استاد دکتر رفیعی

سرشناسه: رفیعی محمدی، ناصر، ۱۳۴۴ -

عنوان و نام پدیدآور: آموزه‌های فاطمی: ایام تبلیغی فاطمیه در سخنرانی‌های استاد دکتر رفیعی / گردآورنده: محسن سلیمانی؛ ویراستار: ابوالفضل نبی‌ئی فرکی؛ کاری از مجتمع فرهنگی آموزشی معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه؛ به سفارش اداره کل اعزام مبلغ معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه. مشخصات نشر: تهران: جنات فکه، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۲۷۲ ص.

فروست: سخن‌آرا؛ ۴

شابک: ۵-۳۳۱-۶۰۰-۶۷۰

وضعیت فهرست‌بندی: ف

موضوع: رفیعی محمدی، ناصر، ۱۳۴۴ - وعظ

موضوع: Rahn, Mohammadi Naser,

موضوع: فاطمه زهرا (علیها السلام)، ۴۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ ق.

موضوع: Fatimah Zahra, The Saint

موضوع: فاطمه زهرا (علیها السلام)، ۴۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - تمایلات

موضوع: Fatimah Zahra, The Saint -- Virtues

موضوع: فاطمه زهرا (علیها السلام)، ۴۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - خط‌ها

موضوع: Fatimah Zahra, The Saint -- Public speaking -- Religious aspects -- Islam

موضوع: خطبه فدکیه

شناسه افزوده: سلیمانی، محسن، ۱۳۵۹ شهرپور-، گردآورنده

شناسه افزوده: Soleimani, Mohsen

شناسه افزوده: نبی‌ئی فرکی، ابوالفضل، ۱۳۵۹-، ویراستار

شناسه افزوده: سازمان اوقاف و امور خیریه. معاونت فرهنگی و اجتماعی. مجتمع فرهنگی آموزشی

شناسه افزوده: سازمان اوقاف و امور خیریه. اداره کل اعزام مبلغ

رده‌بندی کنگره: BP10/5

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۰۸

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۱۲۵۶۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
معاونت فرهنگی و اجتماعی

کاری از:

مجمع فرهنگی آموزشی و فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه

ناشر: جنات فکه

گردآورنده: محسن سلیمانی

ویراستار: ابوالفضل نبی‌ئی فرکی

مدیر هنر و طرا: جلد: حسین ونکی فراهانی

صفحه‌آرا: حامد شاملو

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ و انتشارات اوقاف

نوبت چاپ اول / دی ۱۳۹۸

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۶۲-۳۱-۵

تمامی حقوق چاپ و نشر انحصاراً برای سازمان اوقاف و امور خیریه محفوظ است

به سفارش اداره کل اعزام مبلغ معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه

نشانی: ● قم، بلوار ۱۵ خرداد، جنب امامزاده سیدعلی (علیه السلام) مجمع فرهنگی آموزشی معاونت فرهنگی اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه | تلفن تماس: ۳۸۱۸۷۱۵۷ - ۰۲۵ ● تهران، خیابان نوفل‌لوشاتو، سازمان اوقاف و امور خیریه، معاونت فرهنگی و اجتماعی ● تهران، خیابان دماوند، خیابان بلال حبشی، کوچه اطلاعات، پلاک ۱۲، مؤسسه فرهنگی هنری جنات فکه

سایت معاونت: www.mfso.ir

سایت سازمان: www.oghaf.ir

سایت راسخون: rasekhoon.net

سایت مجمع: www.mfpo.ir

راهنمای مطالعه / ۹

راهنمای موضوعی استفاده از کتب / ۱۰

مقدمه / ۱۱

پیش‌گفتار

مناقب و کرامات فاطمه علیها السلام / ۱۳

واژه‌شناسی «منقبت» و «کرامت» / ۱۳ / مناقب حضرت فاطمه علیها السلام / ۱۵ / مناقب غیراختصاصی / ۱۵ / عصمت / ۱۵ / محوریت خشم و خشنودی خدا / ۱۵ / ایمان و عبادت / ۱۶ / محدثه بودن / ۱۶ / جایگاه والای اخروی / ۱۶ / مناقب اختصاصی / ۱۷ / کنیه ام‌ابیه / ۱۷ / محبوبیت ویژه نزد پیامبر صلی الله علیه و آله / ۱۷ / سروری بر زنان جهان / ۱۸ / لقب زهرا / ۱۸ / حضرت علی علیه السلام هم‌شان حضرت فاطمه علیها السلام / ۱۹ / تقدم در دفاع از ولایت / ۱۹ / کرامات حضرت فاطمه علیها السلام / ۱۹ / خبر دادن از غیب / ۲۰ / گردش خود به خودی سنگ آسیاب / ۲۰ / حاکم شدن غذا از سوی خداوند / ۲۱ / ملاقات با حوریان بهشتی / ۲۱ / تابش نور از لب / ۲۱ / حضرت علیها السلام / ۲۲ / استشمام بوی بهشت از فاطمه علیها السلام / ۲۲

جلسه اول

مدح فاطمه علیها السلام در قرآن / ۲۳

اشاره‌ای به شخصیت ممتاز حضرت زهرا علیها السلام / ۲۳ / مدح فاطمه علیها السلام در آیات قرآن / ۲۴ / آیه تطهیر / ۲۴ / آیه مباهله / ۲۴ / آیه اطعام (در سوره انسان) / ۲۷ / آیه مودت / ۲۸ / سوره کوثر / ۲۹ / جمع بندی / ۲۹

جلسه دوم

مدح فاطمه (ع) در روایات / ۳۳

مقام فاطمه (ع) / ۳۳ / حضرت زهرا (ع) در روایات / ۳۴ / روایت اول / ۳۴ / روایت دوم / ۳۴ / روایت سوم / ۳۵ / روایت چهارم / ۳۵ / روایت پنجم / ۳۵ / روایت ششم / ۳۶ / روایت هفتم / ۳۶ / روایت هشتم / ۳۶ / روایت نهم / ۳۶ / روایت دهم / ۳۷ / روایت یازدهم / ۳۷ / روایت دوازدهم / ۳۸ / روایت سیزدهم / ۳۸ / جمع بندی / ۳۸

جلسه سوم

اصول حاکم بر سیره فاطمه (ع) (اصل معنویت) / ۴۱

فاطمه (ع)، تجلی سیره نبوی / ۴۱ / اصول حاکم بر سیره فاطمی / ۴۲ / اصل معنویت / ۴۲ / برخی آثار معنویت در زندگی / ۴۲ / نمونه‌های سیره معنوی حضرت زهرا (ع) / ۴۴ / عبادت شب عروسی / ۴۴ / ندیدن کمبودها در سایه حضور خدا / ۴۵ / رضایت خدا و پیامبر، ملاک انتخاب / ۴۵ / قرائت قرآن در هنگام کار / ۴۵ / وصیت به تلاوت قرآن هنگام مرگ و دفن / ۴۶ / تأثیر ذریه از قرآن / ۴۶ / تلاوت قرآن، عشق به پیامبر (ع) و انفاق / ۴۷ / مناجات با خدا / ۴۷ / دعا‌های روزانه / ۴۷ / دعایی برای هر حاجت مهم / ۴۷ / دعا برای گناه کاران و خطا کاران / ۴۸ / دعا کردن در غروب / ۴۸ / دعا در بستر شهادت / ۴۹ / حضور بی نظیر در حال نماز / ۴۹ / دعا، بهترین هدیه برای فاطمه (ع) / ۴۹ / مراقبت از فرزندان در احیای شب قدر / ۵۰ / تعلیم دعای حریق / ۵۰ / معالجات سیره حضرت زهرا (ع) / ۵۰ / جمع بندی / ۵۲

جلسه چهارم

اصول حاکم بر سیره فاطمه (ع) (اصل دشمن شناسی) / ۵۵

دشمن شناسی در قرآن و حدیث / ۵۵ / کوچک شمردن دشمن / ۵۶ / دوست نپنداشتن / ۵۶ / شناخت نفوذی‌ها / ۵۶ / شناخت شیوه‌ها و نقش‌های دشمن / ۵۷ / مظاهر دشمن ستیزی در سیره فاطمی / ۵۷ / افشاگری و سخنرانی / ۵۸ / نفی دشمن / ۵۷ / ب) کهنه شدن دینداری / ۵۸ / پیروی از شیطان / ۵۸ / پشت کردن به قرآن / ۵۹ / ه) پیروی از حکم جاهلیت / ۵۹ / تحریم / ۵۹ / گریه‌های عاطفی / ۵۹ / حضور در صحنه مبارزه / ۶۰ / تهدید به نفرین / ۶۰ / جمع بندی / ۶۰

جلسه پنجم

اصول حاکم بر سیره فاطمه (ع) (اصل استقامت) / ۶۳

انواع استقامت / ۶۴ / استقامت اعتقادی / ۶۴ / استقامت اقتصادی / ۶۵ / استقامت در راه تبلیغ / ۶۶ / استقامت در مصائب و سختی‌ها / ۶۶ / جمع بندی / ۶۷

جلسه ششم

آموزه‌های تفسیری خطبه فدکیه (قسمت اول) / ۷۱

استناد حضرت زهرا علیها السلام به آیات قرآن / ۷۱ / اشاره‌ای به نامه بیست و هشتم نهج البلاغه /
 ۷۲ / روش‌های اهل بیت علیهم السلام در تفسیر قرآن / ۷۳ / تفسیر قرآن به قرآن / ۷۳ / تفسیر قرآن
 با احادیث رسول خدا صلی الله علیه و آله / ۷۶ / هشام بن حکم / ۷۹ / ابو خالد کابلی / ۷۹ / تفسیر لغات /
 ۸۰ / سبب نزول آیات / ۸۰ / تأویل آیات / ۸۰ / چکیده سخن / ۸۲

جلسه هفتم

آموزه‌های تفسیری خطبه فدکیه (قسمت دوم) / ۸۵

اهمیت خطبه فدکیه / ۸۵ / خطبه فاطمه علیها السلام برای ایراد خطبه / ۸۶ / ویژگی‌های قرآن /
 ۸۸ / آشکار بودن معارف / ۸۸ / تدبیر در قرآن / ۸۹ / سفارش مرحوم مجلسی به فرزندش / ۹۰ /
 درخشندگی احکام / ۹۰ / روش غالب بودن نشانه‌ها / ۹۰ / معلوم بودن نواهی / ۹۱ /
 واضح بودن اوامر / ۹۱ / کنایه حضرت به اهلان سقیفه / ۹۱ / بیان آثار اعمال / ۹۱ / فلسفه
 ایمان: دوری از شرک / ۹۲ / داستان / ۹۲ / فلسفه نماز: دوری از کبر / ۹۴ / چکیده سخن / ۹۴

جلسه هشتم

آموزه‌های تفسیری خطبه فدکیه (قسمت سوم) / ۹۹

اشاره‌ای به اهمیت خطبه فدکیه / ۹۹ / استناد به قرآن در خطبه فدکیه / ۱۰۰ / آیه / ۱۰۳
 سوره آل عمران / ۱۰۱ / پیام‌های آیه / ۱۰۱ / پیام اول: نهایت تقوا / ۱۰۱ / پیام دوم: باقی‌ت به
 خیری / ۱۰۸

جلسه نهم

آموزه‌های تفسیری خطبه فدکیه (قسمت چهارم) / ۱۱۱

اهمیت خطبه فدکیه / ۱۱۱ / آیه ۱۲۸ سوره توبه: بیان ویژگی‌های پیامبر صلی الله علیه و آله / ۱۱۲ /
 ویژگی‌های امیرمؤمنان علیه السلام / ۱۱۳ / مُجْتَهِداً فِی أَمْرِ اللَّهِ / ۱۱۳ / قَرِيباً مِنْ رَسُولِ اللَّهِ / ۱۱۵ /
 سَيِّداً فِی أَوْلِيَاءِ اللَّهِ / ۱۱۶ / مُسْمِراً نَاصِحاً، مُجِدّاً كَادِحاً / ۱۱۶ / ظهور جریان ارتجاع با رحلت
 پیامبر صلی الله علیه و آله / ۱۱۶ / آیه ۴۹ سوره توبه / ۱۱۷ / شأن نزول آیه / ۱۱۸ / چرایی استشهاد به این
 آیه / ۱۱۸

جلسه دهم

آموزه‌های تفسیری خطبه فدکیه (قسمت پنجم) / ۱۲۳

آیه ۵۰ سوره مائده / ۱۲۴ / ویژگی‌های چهارگانه جاهلیت / ۱۲۵ / حَمِيَّةُ الْجَاهِلِيَّةِ: تعصب جاهلی / ۱۲۵ / نمونه‌هایی از نقض تعصب / ۱۲۶ / تَبَرُّجُ الْجَاهِلِيَّةِ: خودنمایی جاهلی / ۱۲۸ / ظَنُّ الْجَاهِلِيَّةِ: گمان جاهلی / ۱۲۹ / حُكْمُ الْجَاهِلِيَّةِ: حکم جاهلی / ۱۲۹

جلسه یازدهم

وقف و جایگاه آن در سیره حضرت زهرا (ع) / ۱۳۵

وقف در اسلام / ۱۳۵ / وقف در قرآن / ۱۳۶ / وقف در سنت / ۱۳۶ / وقف در سیره حضرت زهرا (ع) / ۱۳۷ / موقوفات حضرت زهرا (ع) / ۱۳۹ / ام‌العیال / ۱۳۹ / باغ‌های هفتگانه / ۱۴۰ / العَافِ / ۱۴۰ / الصَّافِيَّةُ / ۱۴۰ / الدَّلَالُ / ۱۴۰ / الْبُرْقَةُ / ۱۴۱ / الْمَيْتَبُ / ۱۴۱ / الْحُسْنَى / ۱۴۱ / مشربه أم إبراهيم / ۱۴۱ / آیا فدک جزء موقوفات بوده یا نه؟ / ۱۴۲ / وقف برای حضرت فاطمه (ع) / ۱۴۲ / فرصتی بی نظیر برای واقف شدن / ۱۴۴

واژه‌نامه / ۱۴۷

خطبه حضرت زهرا (ع) / ۲۵۱

ترجمه خطبه حضرت زهرا (ع) (فدکیه) / ۲۶۱ / شرح لغات خطبه حضرت زهرا (ع) (فدکیه) / ۲۷۰

راهنمای مطالعه

برای استفاده هرچه بهتر از این کتاب، نکاتی خدمت مخاطبان تقدیم می‌شود:

پاورقی‌ها: پاورقی‌ها نکات کوتاهی هستند که برای فهم مطلب، مخاطب به آن نیاز دارد؛ اعم از معنی بعضی لغات مشکل و یا ترجمه و متن آیات و روایات. پاورقی‌ها با عددی بر روی کلمات مشخص شده و در انتهای همان صفحه توضیح مربوطه درج شده است.

پی‌نوشت‌ها: پی‌نوشت‌ها مطالبی هستند که مخاطب برای فهم بیشتر می‌تواند به آن مراجعه کند که صرفاً شامل توضیح اشخاص و وقایع ذکر شده در بیانات استاد رفیعی است. کلماتی که پی‌نوشت دارند با درج عدد رنگی در داخل کروشه و بر روی کلمه، مشخص شده‌اند و در پایان کتاب، توضیحات آن قرار داده شده است.

نمایه‌ها: نمایه‌ها در این کتاب به صورت نمایش داده شده‌اند؛ هم در حاشیه کتاب در کنار پاراگراف مربوطه و هم در انتهای کتاب به صورت «چکیده مطالب». ممکن است مخاطب در هنگام مطالعه یک جلسه به علت غنای شدن در محتوا، سیر جلسه را فراموش کند؛ نمایه‌ها در حاشیه متن به او کمک می‌کند که با نگاهی سریع به آن، سیر متن را دوباره بازیابد.

چکیده مطالب نیز از آن جهت است که مخاطب بعد از مطالعه کتاب در صورتی که نیازمند مطلب خاصی از کتاب باشد، می‌تواند به چکیده مطالب مراجعه کرده و در سخنرانی با جدا نمودن صفحه مربوطه از آن بهره‌برداری نماید. چکیده مطالب همچنین به مخاطب کمک می‌کند که با مطالعه سریع این فهرست، بتواند مروری اجمالی بر محتوای کتاب داشته باشد. البته وجود نمایه به هیچ عنوان نباید باعث شود که مخاطب، خود را از خواندن متن اصلی از متن کتاب معاف بداند.

قطع کتاب از این جهت «وزیری» انتخاب شده است که فرصت درج نمایه‌ها به مخاطبان محترم این کتاب می‌تواند در حاشیه‌ای که برای کتاب در نظر گرفته شده، در کنار نمایه‌ای موجود، نکات مهم خود را یادداشت کنند.

توصیه می‌شود که ابتدا متن کتاب را بدون مراجعه به پی‌نوشت‌ها مطالعه فرمایید؛ چرا که کثرت پی‌نوشت‌ها و حجم آنان باعث می‌شود که نتوانید به خوبی از متن کتاب بهره‌بردارید. بعد از مطالعه کامل بیانات، مجدداً به ابتدای بیانات رفته و این بار به محض رسیدن به هر کلمه که شامل توضیحات بود، به قسمت مربوطه مراجعه کرده و پس از مطالعه توضیحات آن کلمه، ادامه بیانات را مطالعه کنید.

شاید وقتی برای اولین بار این کتاب را مطالعه می‌کنید، چشم‌ها متوجه و درگیر با تغییر اندازه قلم، نمایه، علامت‌های پاورقی و پی‌نوشت شود؛ اما توصیه می‌کنیم و خواهشمندیم که از توجه به این مسائل پرهیز کرده و متن را دنبال کنید.

مقدمه

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقَةُ الشَّهِيدَةُ؛ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الرِّضِيَّةُ الْمَرْضِيَّةُ؛
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْفَاضِلَةُ الزَّكِيَّةُ؛ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْخَوْرَاءُ الْإِنْسِيَّةُ؛
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السَّيِّدَةُ النَّقِيَّةُ؛ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُحَدَّثَةُ الْعَلِيْمَةُ؛
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَالِمَةُ الْمَعْصُومَةُ؛ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُصْطَفَاةُ
الْمَقْهُورَةُ؛ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُطَهْرُ بَيْتِ، مَوْلَى اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

در روایات و منابع دینی، یکی از رعایف، مبدئان علوم دینی، فراگیری معارف
حقه و بیان و ترسیم صحیح و هوشمندانه آن بران مخاطبان است؛ همانگونه
که از امام هشتم علیه السلام نقل شده است که فرمود: «رَجِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا...
يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَا تَتَّبِعُونَا؛
خداوند رحمت کند بنده ای را که امر ما را زنده کند... علم ما را اگر گفته، به مردم
یاد می دهد. به درستی که اگر مردم خوبی های گفتار ما را دانند، از ما پیروی
می کنند».^۱

بی تردید، فرصت های تبلیغی ایجاد شده در ایام شهادت علیه السلام و ولادت
معصومین علیهم السلام، فرصت ممتازی برای تحقق «احیای امراهل بیت علیهم السلام» است.
امام صادق علیه السلام درباره فضایل این گونه مجالس، خطاب به یکی از یارانش
می فرماید: «تِلْكَ الْمَجَالِسُ أَحْبَبُهَا فَأَحْيُوا أَمْرَنَا يَا فَضِيلُ فَرَجَمَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَا
أَمْرَنَا يَا فَضِيلُ مَنْ ذَكَرْنَا أَوْ ذُكِرْنَا عَنْدَهُ فَخَرَجَ مِنْ عَيْنِهِ مِثْلُ جَنَاحِ الذَّبَابِ
غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَلَوْ كَانَتْ أَكْثَرُ مِنْ زَيْدِ الْبَحْرِ؛ این گونه مجالس (شما) را
دوست دارم، (از این طریق) مکتب ما را زنده بدارید! ای فضیل! خدا رحمت کند
کسی که امر ما (ولایت و رهبری ما) را زنده نگه دارد. ای فضیل! هر که ما را یاد کند

یا نزد او ذکری از ما بشود و به اندازه پرمگسی اشک از چشمش خارج شود، خدا گناهانش را می‌آمرزد؛ اگرچه از کف دریا بیشتر باشد».^۱

در راستای تعظیم شعائر الهی و احیای امرا اهل بیت علیهم‌السلام با برپایی باشکوه سوگواره یاس نبوی در آستان مقدس امامزادگان و بقاع متبرکه، نوشتار حاضر که مجموعه یازده منبر از سلسله سخنرانی‌های خطیب ارجمند حضرت حجت الاسلام دکتر رفیعی پیرامون حوادث، اتفاقات و آموزه‌های زندگانی حضرت فاطمه علیها‌السلام می‌باشد، به همت مجتمع فرهنگی آموزشی سازمان اوقاف و امور خیریه و با ویژگی‌هایی منحصر به فرد تهیه و تدوین گردیده است.

در این نوشتار تلاش شده است با تبیین مناقب و کرامات آن حضرت، اصول حاکم بر سیره فاطمی و بررسی برخی آموزه‌های تفسیری خطبه فدکیه، مخاطبان و معارفان اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام، الگویی عملی و قابل دسترس را نظام‌نشینند؛ الگویی که در اوج کمالات و فضائل، بسان نوری درخشان، تابان و کمال‌جویان را به سمت نیکی‌ها و فضائل فرامی‌خواند تا در پرتو عمل به وصایای اویش، به قرب معنوی و کمالات انسانی و الهی نایل گردند.

امید است از حرانی نرازهای مختلف زندگی برترین بانوی آفرینش و مرور سیره و سخن ایشان، به میدان سعادت ملکوتی همراه گردد و طنین رسای آموزه‌های آنان را در سبک زندگی محققان و شیفتگان جاری و ساری ساخته، گل‌واژه‌های نورانی سخنان ایشان، توشه‌ای باشد برای خدایابی و ولایی زیستن. انشاء الله

معاونت فرهنگی و اجتماعی

سازمان اوقاف و امور خیریه